

Danmark alene er saa velhavende ikke at behøve at ty til den. Det er oplyst i et kjøbenhavnsk Blad, at der her i Kjøbenhavn i indeværende Aar findes Indkomster til et samlet Beløb af 160 Millioner Kr., og hvor mange skattefri Millioner, der ligge ude paa Landet, ved jeg ikke, men jeg ved saa meget, at det sikkert ikke er ubilligt, om alle disse Millioner betale lidt til Folkekirken. Det er lige strængt nok, at vor Folkekirke alene skal hvile paa vort Hartkorn, blot fordi det har været saaledes fra gammel Tid, thi er noget et Samfundsanliggende maa det vel være Kirken. Derfor synes jeg nok, man ganske godt kunde tage Indkomstskatten i Brug ved denne Lejlighed. Hvad angaar Retfærdighedshensynet vil jeg bede det høje Ting se det foreliggende Forslag fra det Synspunkt, at naar vort Bondehartkorn i halvfjerde Hundrede Aar har været ene om at bære Folkekirken, kunde der nok være Grund til nu at tænke alvorligt over, om ikke ogsaa andre kunde komme til at tage Del i denne Udgift, som i første Række maa siges at være en Samfundsopgave. Dernæst vil jeg bede det ærede Ting se paa Forslaget fra det Synspunkt, som jeg alt har nævnt, at naar vort Hartkorn ikke blot bærer Kirken, men ogsaa bidrager betydeligt til andre Formaal, som i og for sig ikke vedrøre det, skyldes det faktisk for en stor Del Statens daarlige Forvaltning af de Indtægtskilder, den erhvervede sig ved Reformationen, og derfor kan jeg ikke se rettere, end at det er et saare billigt Forlangende, at ogsaa Staten nu yder sit Bidrag til at gøre denne Uret god igen. Naar man saa sammenligner den Uret, der netop ved Statens daarlige Forvaltning af Tienden er bleven Resultatet, kan jeg ikke se rettere, end at det virkelig er et overordentlig rimeligt Forlangende, naar der nu forlanges et Stats-tilskud af $\frac{1}{4}$. Jeg synes, at dette er saa rimeligt, at man maatte slaa til straks. Jeg vil navnlig rette denne Henvendelse til de mange udmærkede Repræsentanter for det adelige Jordegods, som have Sæde i dette høje Ting. Det adelige Jordegods var jo som bekendt Bøndergodsets Lidelsesfælle i halvfjerde Hundrede Aar. Saa slap det adelige Jordegods fri ved et lykkeligt Tilfælde, og siden har det været tavs Tilskuer til, at Bondehartkornet alene er blevet stikkende i Uretten. Nu tilbyder der sig en Lejlighed for det adelige Jordegods til at række sin lille svagere Fælle, Bondehartkornet, en hjælpende Haand, og derfor vil jeg sige: Hjælp os nu, saa at

det kan ses ud over Landet, at der dog bestaar et Broderskab mellem Danmarks Landbrug, hvad enten de ere store eller smaa. Jeg vil takke det ærede Medlem (Ahlefeldt Laurvig), som ydede et saa vægtigt Bidrag til denne Sags Forstaaelse. Jeg vil haabe, at han vil kunne faa sine Standsfæller med til at løse denne Opgave.

Jeg skal ikke ved denne første Behandling komme ind paa Lovforslagets Enkeltheder. Der er kun en enkelt Side, jeg vil omtale, og det er den, at det forekommer mig, at Forslagsstillerne have været noget for rundhaandede ved at ansætte Erstatningen til det 24 dobbelte Beløb. Jeg mener nemlig, at man burde have holdt sig til det, som en Gang tidligere har været angivet som rimeligt. I den Henseende have vi nemlig i Fortiden haft et lignende Tilfælde, hvor der var Tale om at yde Erstatning. Det var i 1850 ved Hartkornsudjævningen, da det adelige Jordegods fik Forpligtelse til at tage Del i den almindelige Hartkornbyrde sammen med Bøndergodset, det skulde da ogsaa have Erstatning, og denne blev da ved Lov 20de Juni 1850 ansat til det 20 dobbelte Beløb. Jeg mener, at der have vi jo et Tilfælde, som man kunde have brugt ved denne Lejlighed. Det forekommer mig ogsaa, at der i Loven savnes Bestemmelser om Erstatning til de Tiendeydere, som nu have afløst deres Tiender paa ugunstigere Vilkaar, end dette Lovforslag byder, men jeg skal, som sagt, ikke komme ind paa Enkelthederne i dette Lovforslag. Sagen vil sikkert blive henvist til et Udvalg, og jeg har faaet det Indtryk af Forhandlingerne her, at man ganske sikkert ogsaa i dette høje Ting vil behandle denne store, vigtige Sag med al den Omhu, den har Krav paa. Jeg skal, som sagt, ikke komme videre ind paa dette Forslags Enkeltheder, men jeg vil bede det høje Ting om at fremme Sagen saa hurtigt, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre.

Neergaard: Naar det ærede 3dje Medlem for 7de Kreds (Bjerre) fremsatte den Ytring, at han vilde beklage, om dette Forslag skulde forhindre Gennemførelsen af de Skattelove, vi have for, da er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem herom, og det glædede mig at høre, at han ogsaa vilde beklage, om noget saadant skete, thi jeg fik altsaa at vide, at det ærede Medlem vil ogsaa bidrage sit til at faa de 4 andre Skattelove igennem. Det ærede Medlem har ogsaa fuldstændig Ret, naar han gjorde gældende, at dette Lovforslag ikke saaledes som de andre Lovforslag kunde be-